

Tuossa lukemista. "PTK 38/2014 vp 38. KESKIVIIKKONA 9. HUHTIKUUTA 2014 kello 14.00 * 7) ** Hallituksen esitys eduskunnalle ampumaratalaksi sekä laeiksi ampuma-aselain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta* Hallituksen esitys HE 20/2014 vp [http://www.eduskunta.fi/triphome/bin/akxhref.sh?\(KEY\)=HE+20/2014++](http://www.eduskunta.fi/triphome/bin/akxhref.sh?(KEY)=HE+20/2014++) > *Keskustelu*

*Jukka Kärnä /sd: * Arvoisa puhemies! Muutama sana ampumaratalakialoitteesta sekä ampuma-aselain muutoksista. Kun lueskelin näitä lausuntoja, joita tänne eri organisaatiot ovat antaneet, niin kyllä siellä pari asiaa mielestäni nousi aika lailla ykkösenä esille. Eli kun puhutaan siitä, että se vähäisen ampumaradan määritelmä on se, että se on 10 000 laukausta vuodessa, niin sitä rajaa pidettiin selkeästi näissä lausunnoissa liian pienenä, eli sen pitäisi olla korkeampi. Toinen asia, joka täältä tuli sitten, kun metsästäjät ja ampuma-aseharrastajat noin yleisesti ottaen ja erityisesti ottaen ovat erittäin vastuullista väkeä, useassa lausunnossa joka tapauksessa esille, oli se, että kun niitä aseita pitää sitten säilyttää lukitussa kaapissa, mikä sinällään on ihan hyvä asia, niin epäillään, että huolimatta tästä viiden vuoden siirtymäajasta näistä aiheutuu kohtuuttomiakin kustannuksia jossain tilanteessa.

Enkä malta lopuksi olla Suomen Metsästäjäliiton lausunnosta lainaamatta, eli he lähtevät siitä, että aseturvallisuuden parantamisessa tulisi jatkossa keskittyä enemmän näihin laittomiin aseisiin, mikä on kyllä ihan oikein, sekä syrjäytymisen ehkäisyyn ja henkisen hyvinvoinnin edistämiseen. Sitten vielä lopuksi he puhuvat siitä, että aselakia tulisi muuttaa siten, että aseiden vaihtamisessa uuteen olisi nykyistä yksinkertaisempi lupamenettely, ja se on - tunnen Imatralta komisarion, joka näitä asioita pyörittää - kyllä vähintäänkin kohtuullisen raskas, ja ne ovat ruuhkautuneet todella pahasti.

*Mikko Savola /kesk: * Arvoisa herra puhemies! Ampumaratalain ja aselain kiristyksiset ovat asioita, jotka vaikuttavat erittäin monen suomalaisen arkeen. Metsästys ja reserviläistoiminta ovat harrastusmuotoja, jotka ovat äärimmäisen tärkeitä niin yhteiskunnan turvallisuuden kannalta kuin tietysti myös metsästäjien osalta luonnon hoidon kannalta. Tämä lakiesitys koskee erityisesti näitä kahta harrastaja- ja väestöryhmää, jotka ovat hyvin monilta osin toiminnassa myös päällekkäin, eli samat ihmiset harrastavat sekä metsästystä että reserviläistoimintaa.

Herra puhemies! Haluan nostaa esiin muutamia huolenaiheita erityisesti vapaaehtoisen maanpuolustuksen ja reserviläisten kannalta. Reserviläisjärjestöillä on yhteensä noin 80 000 henkilöjäsentä, kun otetaan suurimmat maanpuolustusjärjestöt tässä huomioon. Ampumatoimintaa harrastetaan erityisesti järjestöjen yhteisliiton eli Reserviläisurheiluliiton kautta. Reserviläisurheiluliiton asema urheilujärjestönä Suomessa on tunnustettu, ja se toimii myös aktiivisesti muiden maiden reserviläisurheilujärjestöjen kanssa. Se tuottaa jäsenjärjestöilleen monipuolisia liikuntapalveluja, joiden joukossa reserviläisammunnat ovat merkittävä, yksi keskeisimmistä osa-alueista. Kilpailutoimintaa järjestetään vuoden ympäri eri puolilla Suomea, ja aktiiviset jäsenet valmistautuvat kilpailuihin harjoittelemalla säännöllisesti oman alueensa ampumaradoilla.

Herra puhemies! Valtakunnallisia kilpailuja järjestetään vuorovuosin eri puolilla Suomea ja järjestelyvastuuta kierrätetään jäsenjärjestöjen kesken, niin että kilpailut olisivat kaikille jäsenille myös kohtuullisen matkan päässä.

Herra puhemies! Reserviläisjärjestöillä, aivan kuten metsästäjilläkin, on tarve valtakunnalliselle ampumarataverkostolle, johon kuuluu lukumääräisesti riittävä määrä ampumaratoja eri puolilla Suomea – siis riittävä määrä ampumaratoja eri puolilla Suomea. Ratojen ylläpito ja viranomaisten kanssa asiointi hoidetaan tällä hetkellä pääsääntöisesti vapaaehtois- ja talkoovoimin, minkä on oltava mahdollista myös jatkossa. Nythän ollaan näiden asioiden suhteen erittäin suurien haasteiden edessä, sillä puolustusvoimauudistuksen ja varuskuntien lakkauttamisen myötä hyvin moni ampumarata on Puolustusvoimien käytöstä luonnollisesti poistumassa, ja mikä näiden jatko tulee olemaan? Niitä tarvitaan myös jatkossa. Tämä nyt käsitteilyyn tullut ampumaratalaki ja erityisesti sen vaikutukset yhdessä olemassa olevan rakennus- ja ympäristölupasääntelyn kanssa ovat aivan keskeisiä kysymyksiä myös vapaaehtoisen maanpuolustustoiminnan kannalta. Herra puhemies! Suomen puolustuksen perusta pohjautuu yleiseen asevelvollisuuteen ja reserviin pohjautuviin sodanajan joukkoihin. Sodanajan joukkojemme määrästä yli 95 prosenttia on valmiutta kohotettaessa reserviläisiä. Reservissä omaehtoinen taitojen ylläpito on tärkeää ja jopa välttämätöntä puolustuksemme kannalta. Ampumatoiminta on yksi keskeisimmistä osattavista, tarvittavista taidoista. Reserviläisjärjestöt tuottavat vähäisillä taloudellisilla panoksilla reserviläisen kenttäkelpoisuuden ylläpitoon tähtääviä palveluita, joiden avulla reserviin kuuluvat voivat harjoitella maanpuolustustaitoja valtakunnallisesti, niin kuin asevelvollisuutta koskeva lainsäädäntö edellyttää.

Herra puhemies! Tämän lakiesityksen voimaantulo ei saa aiheuttaa sitä, että nykyinen ampumarataverkosto muuttuvan lainsäädännön johdosta joutuisi lakkautusuhan alaiseksi. Uuden lain on pikemminkin parannettava mahdollisuuksia perustaa uusia ampumaratoja sinne, missä asuu eniten ihmisiä - myös tänne pääkaupunkiseudulle sekä sinne, mistä Puolustusvoimien ampumaradat puretaan pois varuskuntien sulkemisen seurauksena. Valtakunnallisen rataverkoston ylläpito ja pääkaupunkiseudun uusien ampumaratojen rakentaminen on turvattava.

Herra puhemies! Kun tästä lakiesityksen sisällöstä on keskustellut eri aktiivitoimijoiden kanssa, tulee useita käytännön

seikkoja esiin. Päällimmäisenä on tämä vähäisen ampumaradan laukausmäärä, se on aivan liian alhainen. Esimerkiksi yksi huipulla oleva tai sinne pyrkivä kaveri voi ampua yksin noin 20 000-30 000 laukausta vuodessa. Nyt esitetty laukausmäärä on vain 10 000 vähäiselle ampumaradalle. Sen verranhan nyt ampuu yksi vähänkin aktiivinen ampuja tai metsästysporukka. Eli määrät ovat liian pieniä, ja vähäisen ampumaradan laukausmäärä tulisi nostaa vähintään 50 000 laukaukseen.

Herra puhemies! Asianmukainen ja turvallinen ja kattava rataverkosto olisi pyrittävä takaamaan naapurustoa ja ympäristöä unohtamatta. Niin kuin on todettu, ammunta on yksi niistä vapaaehtoisen maanpuolustuksen tärkeimmistä toimintamuodoista. Ja jotta näitä toimintamuotoja pystytään säilyttämään, se vaatii riittävän keskusampumarata verkoston, esimerkiksi Helsinkiin suursisähallin rakentamisen, josta suunnitelmat on olemassa, ja Keuruun, Keski-Suomen alueelle ampumaurheilukeskuksen, mistä myös hankesuunnitelma on olemassa. Eli etäisyys radalle ei saa muodostua esteeksi, kun ammuttaa harrastetaan.

Kehityskohteenä lainsäädäntöä tarkistettaessa pitäisi olla myös aseiden vaihto vastaavaan samanlaiseen, eli sen pitäisi olla helpompaa ja edullisempaa kuin ensimmäistä asetta ostettaessa. Tämä koskee varsinkin paljon kilpailevia ampujia, joilla välineiden pitää olla kunnossa ja kilpailukykyisiä. Aseiden säilytys ja ampujan edellytykset omistaa aseita ovat asioita, joissa pitää olla tiukat mutta ei mielivaltaiset säädökset. Aseiden joutuminen väriin käsiin on kaikin keinoin pyrittävä estämään, mutta sen maalaisjärjen pitää olla mukana. Muistutan siitä, että rehelliset ampumaharrastajat eivät ole se ongelma. Se, joka haluaa tuhoa kylvää tässä maassa, löytää siihen keinot kyllä muutenkin.

Herra puhemies! On keskusteltu myös epävirallisesti automaattiasseiden kieltämisestä. Toivon, että tätä asiaa ei tulla ottamaan vakavasti, sillä jos tämä tapahtuu, niin silloin hyvin suuri osa myös niin siviili- kuin reserviläislajeistakin tulisi poistumaan tästä maasta, ja se olisi järkyttävää meidän suomalaisten ampumataidon kannalta.

Pääasia on kuitenkin se, että kaikki, joilla edellytykset ovat, pystyisivät aseiden hankkimaan ja sillä turvallisesti, kohtuullisen matkan päässä kotoaan harjoittamaan ampumataitoaan. Reservin sodanajan joukkojen ja ylipäättään suomalaisten ampumataito on meidän kaikkien suomalaisten etu.

Puhetta oli ryhtynyt johtamaan ensimmäinen varapuhemies Pekka Ravi. **Ensimmäinen varapuhemies Pekka Ravi: *Otetaan tähän väliin ministeri Räsänen ikään kuin esittelypuheenvuoro. - Olkaa hyvä.*

Sisäministeri Päivi Räsänen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pahoittelen, että työmatkani vuoksi en ennättänyt aivan niitä ensimmäisiä puheenvuoroja kuulemaan, ja kiitän mahdollisuudesta esitellä tämän lakiesityksen, jossa siis ehdotetaan säädettäväksi ampumaratalaki sekä muutettavaksi ampuma-aseita koskevaa lainsäädäntöä.

Tätä esitystä on valmisteltu laaja-alaisessa työryhmässä ja työn eri vaiheissa on kuultu lukuisia joukko eri sidosryhmiä. Mielestäni tätä koko esitystä on valmisteltu poikkeuksellisen hyvässä hengessä, jos vertaa vaikkapa siihen, miten monenlaisten ristiriitojen sävyttämiä nämä ampuma-aseita koskevat lainsäädäntökeskustelut ovat aikaisemmin olleet. Tämän esityksen tavoitteena on aseturvallisuuden parantaminen yleensä ja myös turvallisen ampumaharrastus mahdollisuuden edistäminen. Tavoitteena on myös tukea kattavan ampumarataverkoston kehittämistä ja ylläpitämistä.

Voimassa oleva ampumaratoja koskeva säätely on vuodelta 1915, keisarillinen asetus, ja se on hyvin suppea ja vanhentunut. Esityksen mukaan ampumaradan perustaminen ja ylläpitäminen edellyttäisivät ampumaratalupaa lukuun ottamatta vähäisen ampumaradan perustamista ja ylläpitämistä, jotka olisivat ilmoituksenvaraisia toimia. Ampumarataluvan saamisen edellytyksiä olisivat, että luvan hakija olisi sopiva radan pitäjäksi ja että rata on turvallinen. Ampumaradalle tulisi myös vahvistaa järjestyssääntö. Ampumaradalle nimettäisiin ratavastaava, jonka tehtävänä on valvoa, että rata on turvallinen. Vähäisen ampumaradan perustamisen edellytykset vastaisivat nykyisiä ampumaradan perustamisen edellytyksiä.

Myös ampuma-aselakiin esitetään uusia aseturvallisuutta lisääviä säännöksiä. Tehokkaimmat ilma-aseet ehdotetaan sisällytettäväksi ampuma-aselain soveltamisalaan. Tehokkaiden ilma-aseiden hallussapito olisi luvanvaraisuuden sijasta ilmoituksenvaraista, jos hallussapitäjällä olisi ampuma-aseen hallussapitoon oikeuttava lupa. Markkinoille on viime vuosina tullut teholtaan ampuma-aseita vastaavia ilma-aseita, ja yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi ja johdonmukaisuuden vuoksi nämä on syytä saattaa ampuma-aseita vastaavan säätelyn piiriin.

Ampuma-aseen säilyttämistä koskevia säännöksiä ehdotetaan tiukennettaviksi ja tarkennettaviksi. Ampuma-aseen säilytyspaikat ehdotetaan määriteltäväksi laissa. Tällä uudella lailla ehdotetaan siis poistettavaksi mahdollisuus säilyttää ampuma-aseita osiin purettuina ilman, että mikään osa on lukittuna. Se myös tarkoittaa, että tätä velvollisuutta säilyttää ampuma-asetta hyväksytyssä turvakaapissa laajennettaisiin nykyisestä eli aseiden haltijalla tulee jatkossa olla turvakaappi aina, jos henkilöllä on säilytettävänä yli viisi asetta. Nyt tällä hetkellä vain tiettytyyppiset aseet lasketaan tähän. Tällä hetkellä tähän turvakaappivelvollisuuden piiriin kuuluu joitain tuhansia henkilöitä. Jatkossa velvoite koskisi arviolta 68

000:ta henkilöä, eli tämä on ehkä tämän lakiesityksen merkittävin muutos. Turvakaapin hankkimiseen tulisi viiden vuoden siirtymäaika lain voimaantulosta. Tällä siirtymäajalla halutaan turvata se, että kaappeja ehdittäisiin saamaan markkinoille riittävä määrä, kaikilla olisi tosiasiallinen mahdollisuus hankkia kaappi eikä sitten taas tuo kaappien niukkuus nostaisi kaappien hintaa kohtuuttoman korkealle. Uutena säilytysmuotona annettaisiin myös mahdollisuus järjestää kaupallista säilyttämistä elinkeinona. Näillä ehdotetuilla muutoksilla, joissa siis poistuisi tuo mahdollisuus säilyttää aseita osiin purettuina ilman lukitusta, pyritään ehkäisemään asunnossa säilytettävien aseiden päätyminen asunnossa oleskelevien lasten tai muiden, joilla ei ole asianmukaisia lupia, käsiin.

Sitten ampuma-aselain lääkärin ilmoitusvelvollisuutta koskevaan pykälään ehdotetaan myös tehtäväksi muutoksia. Ilmoitusvelvollisuutta on tarpeen täsmentää niin, että lääkärille on selvää, milloin ilmoitus on tehtävä. Lääkärin ilmoitusvelvollisuus ehdotetaan rajattavaksi kahteen tilanteeseen, joista toinen koskee oikeuslääketieteellisiä tutkimuksia ja toinen itsemurhayrityksen jälkeistä tahdosta riippumattomaan hoitoon määräämistä. Lääkärillä olisi jatkossa muun terveydenhuollon ammattihenkilön tapaan oikeus tehdä ilmoitus henkilöstä, jos hän on potilasasiakirjojen ja henkilön tapaamisen perusteella lääkärin mielestä sopimaton ampuma-aseen, aseiden osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon.

Ehdotus poliisiin oikeudesta säilyttää ilmoituksia kolmen vuoden ajan parantaisi järjestelmän tehokkuutta ja lisäisi niin ikään aseturvallisuutta. Tällä hetkellähän tämän lain mukaan tuo ilmoitus, lääkärin ilmoitus, täytyy saman tien tuhota, kun poliisi on sen katsonut. Sen vuoksi voi tulla tilanteita, joissa henkilöllä ei sillä hetkellä vielä ole aseiden hallussapitolupaa, ja sitten jos hän muutaman kuukauden kuluttua sitä hakee, niin poliisi ei ole tietoinen tästä lääkärin ilmoituksesta henkilön sopimattomuudesta tämän aseluvan haltijaksi.

Vielä haluan täsmentää, kun en ole aivan varma, arvoisa puhemies, sanoinko oikein siinä kohdassa, kun puhuin näistä vähäisen ampumaradan perustamisen edellytyksistä. Tässä lakiesityksessä on siis tarkoituksena, että tuon vähäisen ampumaradan perustamisen edellytykset vastaisivat ylipäänsä ampumaradan perustamisen edellytyksiä.

---

*Ensimmäinen varapuhemies Pekka Ravi: **Muutama vastauspuheenvuoroon avataan mahdollisuus.*

Markus Mustajärvi /vr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On aivan totta, niin kuin ministeri sanoi, että aiempi ampuma-aselain kokonaisuus oli aika lailla värikäs näytelmä, eikä mikään ihme, kun se esitys oli monelta osin perustuslain vastainen, ja sitä lakia jouduttiin lähestulkoon uusiksi kirjoittamaan täällä eduskunnassa.

Kysyisin näistä turvakaapeista ja niistä standardeista. Onko tässä nyt Poliisihallitus lausunnossaan 14.10.2010 antanut ristiriitaista tietoa? Minun käsittääkseni tämä suomalainen standardi on perua Ruotsista, ja ne ovat tiukempia kuin tämä eurooppalainen turvakaappistandardi, ja vaikka niissä ei tämän materiaalin paksuudessa ole kuin millin ero, niin esimerkiksi kuuden aseiden kaapissa se millin ero tekee painossa 46 kiloa. Tavoitteenhan pitää olla, että kaikilla, jotka näitä turvakaappeja myyvät, on yhtäläiset ohjeet ja kilpailuasetelmat, mutta onko näin, että tämä Poliisihallituksen lausunto sitten mahdollistaa sen, että myyntiin tulee sellaisia turvakaappeja, jotka eivät täytä näitä suomalaisia standardeja?

*Ensimmäinen varapuhemies Pekka Ravi: **Olen merkinnyt tänne seuraavat vastauspuheenvuoropyynnöt: edustajat Soukola, Savola, Hautala. Oliko muita halukkaita? Edustaja Kari ja edustaja Östman - merkitään. Sitten siirrytään tämän jälkeen puhujalistaan.*

Ismo Soukola /ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, herra puhemies! Pari kysymystä ministerille. Ensinnä: minkä takia ampumaradat ovat yhtäkkiä muodostuneet turvallisuusriskiksi, niin että tätä lakiesitystä ja sen hyvinkin pitkälle meneviä säädöksiä tarvitaan? Meillä on vielä muutamia ajoratoja, moottoriurheiluratoja, ja niissä vastaavanlaista säädöstä ei katsota tarpeelliseksi. Meillä kuitenkin liikenteessä kuolee jokunen monta ihmistä verrattuna ampuma-aseella tehtyihin henkirikoksiin.

Toinen kysymys: Kun tässä laissa ollaan olevinaan niin hirveän tiukkoja ja tarkkoja, niin miten sinne pääsee tällainen sana kuin "sopiva", kun puhutaan ampumaratahakemuksista tai luvanhaltijan ominaisuuksista? Kyllä se pitäisi määritellä jollain tavalla selkeämmin ja vähemmän tulkinnanvaraisesti.

Mikko Savola /kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluan palata vähän tähän ampumaradan määritelmään. Mistä ihmeestä tämä 10 000 laukausta, mistä ihmeestä se tulee? Sehän on määrä, jonka yksi aktiivimpuja helposti pystyy vuodessa ampumaan. Yksi aktiiviporukka ampuu helposti 10 000 laukausta. Yksi huippu-urheilija ampuu 20 000-30 000 laukausta vuodessa. Mistä tuli tämä 10 000 laukausta? Se on aivan liian matala. Kyllä sen olisi jo esityksessä pitänyt olla korkeampi, vähintään 50 000 laukausta sen määritelmäksi. Nyt se on hyvin alhainen.

Arvoisa ministeri! Haluaisin kysyä myös tämän turvakaappimäärittelyn osalta kysymyksen. Jos omistaa kaksi asuntoa ja omistaa kuusi asetta, tarvitaanko silloin kaksi turvakaappia, jos säilyttää molemmissa asunnoissa kolmea asetta? Eli tuleeko tästä harrastajalle myös niin sanotusti tuplakustannukset?

Lasse Hautala /kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ihan samaan asiaan kiinnitin huomiota kuin

edustaja Savola tuossa äsken, näitten vähäisten ampumaratojen määritelmään. Tuntuu tosiaan alhaiselta tämä 10 000 laukauksen määrä. Toinen kysymys koskee sitä, kun te, ministeri, mainitsitte äsken nämä tehokkaat ilma-aseet. Mitkä siinä ovat tehokkuuden rajat? Millainen on määritelmä tehokkaasta ilma-aseesta?

Turvakaappien osalta sen verran, että nythän on jo tällä hetkelläkin niin, että vastuulliset aseharrastajat ovat hankkineet joko turvakaappeja tai tehneet itse erittäin vankkarakenteisia lukittuja asekaappeja, jotka soveltuvat heidän käyttöönsä. Miten on nyt sitten tällaisten itsevalmistettujen kaappien laita jatkossa? Käyvätkö ne vai pitääkö aseharrastajien ryhtyä hankkimaan nyt sitten uusia teollisesti valmistettuja turvakaappeja?

Mika Kari /sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kysyisin ministeriltä: Tähän ampuma-aselakiin ehdotetaan nyt kaksi lääkärin ilmoitusvelvollisuutta koskevaa muutosesitystä. Tästä edelliseen ampuma-aselain jälkeen syntyneestä tilanteesta mieleeni on jäänyt muun muassa se, että lääkärit ovat useaan eri otteeseen tuoneet esiin, että on ollut hyvin vaikeaa välillä vetää linjaa siitä, onko henkilö kykenevä saamaan asetta käyttöönsä vai ei. Kysyn ministeriltä: kuinka lääkäreiden osaaminen ja koulutus tässä lainuudistuksen yhteydessä varmistetaan, niin että tällainen rajanveto aseiden myöntämisen yhteydessä tulisi lääkärille helpommaksi kuin se tällä hetkellä ehkä on?

*Peter Östman /kd: * Arvoisa puhemies! Niin tällä esityksellä tavoitellaan parempaa turvallisuutta sekä ampumaradoilla että myöskin parempaa aseturvallisuutta. Ja kiinnitin huomiota siihen samaan asiaan kuin edustaja Mustajärvi: tosiasia on niin, että SFS-standardin laadinnan pohjalla on aikoinaan ollut ruotsalainen SS 3492 -standardi. Ja täyttääkseen standardivaatimukset kaappi on valmistettava vähintään 4 millin vahvuisesta teräspellistä. Mutta Suomessa on kuitenkin jo vuonna 2010 Poliisihallitus hyväksynyt eurooppalaisen turvakaappistandardin EN 14550. Tällainen kyseinen Gyttoprin kaappi on valmistettu 3 millin teräspellistä ja esimerkiksi kuuden aseiden kaappi painaa ainoastaan 79 kiloa, kun taas tämä SFS 5870 -normi, siis suomalaisen normin mukainen, vastaavan kokoinen kaappi painaa 125 kiloa. Ja sehän on näin, että kaapin murtovarmuus korreloi luonnollisesti massaansa. Ja mitä kevyempi kaappi, sitä helpompi siihen on murtautua. Minun tulkintani mukaan Poliisihallituksen lausunto madaltaa lain laatijan asettamia vaatimuksia hyväksytyille asekaapille ja vääristää myöskin kilpailua. Mutta kysyisin ministeriltä: kun katson tässä lain 106 §:ssä, kun puhutaan säilyttämisestä, niin tässä ei puhuta mistään standardeista vaan se on poliisiviranomaiset, jotka hyväksyvät. Ja viimeisessä lauseessa on kirjoitettu, että turvakaappia ei kuitenkaan edellytetä, jos aseiden säilytyspaikan poliisilaitos on hyväksynyt säilytystilat.

*Ensimmäinen varapuhemies Pekka Ravi: *Kysyn edustaja Östmanilta, oliko tämä hänen vastauspuheenvuoronsa vai myöskin varsinainen puheenvuoronsa. *Puhuja: *Kelpaa varmaan tyhmäpuheenvuoroksi (naurua).

*Ensimmäinen varapuhemies Pekka Ravi: *Siis ei tarvitse merkitä uutta puheenvuoroa tänne? Okei, kiitos. Ja nyt ministeri, olkaa hyvä, vastaukset näihin napakoihin kysymyksiin. Voitte tulla tänne puhujakorokkeelle.

*Sisäministeri Päivi Räsänen: * Arvoisa herra puhemies! Tuossa edustaja Östman asiantuntevasti tätä turvakaappi kysymystä jo käsittelikin, ja kyllä tässä todellakin lähtökohtana on se, että nimenomaan poliisiviranomainen on se, joka hyväksyy. Poliisihallitus hyväksyy sitten nämä turvakaapit, tähän tarkoitukseen soveltuvat turvakaapit. Ja toki hallintovaliokunta varmasti tätä asiaa voi myös omalla mietinnöllään olla sitten ohjaamassa.

Tämä ampumaratoja koskeva lainsäädäntö on täällä herättänyt nyt useammankin kysymyksen ja puheenvuoron, ja kyllä tässä todellakin on tässä laissa lähtökohtana se, että pääsääntöisesti ampumaradan perustaminen ja ylläpitäminen edellyttäisivät ampumaratalupaa ja sitten on jätetty vain tämä hyvin vähäinen ampumaradan perustaminen ilmoituksenvaraiseksi. Ja tarkoituksena siinä nimenomaan on, että on kysymyksessä vähäinen ampuminen. Kyllä se oli varsin hyvin tiedossa, että se saattaa tulla jo hyvinkin pienistä määristä, tuo laukausmäärä. (Mikko Savola: Miksi sitten näin?) -Sen takia, että siis tässä on tarkoituksena se, että meillä ampumaratatoiminta olisi jatkossa luvanvaraista, ei ilmoituksenvaraista vaan luvanvaraista lukuun ottamatta tätä aivan vähäistä harrastusta.

Sitten tästä ilma-aseesta haluan todeta, että ilma-aseiden teho on ratkaisevaa tämän sääntelyn kannalta. Ja tätä tehoa ei voi helposti esimerkiksi kenttävalvonnassa mitata, mutta se on sidoksissa aseiden kaliiberiin, ja siksi juuri tuo kaliiberi on otettu tässä käyttökelpoiseksi ratkaisuksi. Järjestyslaissa meillä on ilma- ja jousiaseita koskevia säännöksiä, jotka edelleenkin ovat jatkossakin voimassa, eli niiden hallussapito yleisellä paikalla on kiellettyä ilman hyväksyttävää syytä ja niiden luovuttaminen alle 18-vuotiaalle on kiellettyä ilman huoltajan suostumusta, ja nämä koskevat siis kaikkia ilma- ja jousiaseita. Ja näissä ilma-aseissa todellakin on kyse yli 6,35 millimetrin kaliiberista, jotka tulevat tämän lupa- ja ilmoitusmenettelyn piiriin. Ja vaikka sitten vähän vähemmän tehokkaat ilma-aseet ovat edelleenkin tehokkaita, esimerkiksi 4,50 - 6,35 millimetrin ilma-aseet, niin niiden teho ei vastaa varsinaisen ampuma-aseiden tehoa. Ilma-aseilla kaiken kaikkiaan tehtyjen henkirikosten tai muiden vakavien väkivaltarikosten määrä on hyvin pieni. Sen vuoksi on ajateltu, että tuo edellä mainitsemani järjestyslain säätely on niiden kannalta riittävä ja valvontaresursseja on myös tarkoituksenmukaisempaa käyttää muuhun asevalvontaan.

Sitten tästä, vielä tästä lääkärin ilmoitusvelvollisuudesta. Tämä nykyinen voimassa oleva lainsäädäntö on todellakin ollut

lääkärikunnan kannalta varsin hämmäntävä sen takia, että siinä on kyseessä lääkärin kohdalla velvollisuus kaikissa tilanteissa tähän ilmoituksen tekemiseen eikä sitten nykyisessä laissa, sen pykälässä ole edes tuota asetuksenantomahdollisuutta, jolla voitaisiin säädellä tarkemmin ne tilanteet, joissa se varsinainen ilmoitusvelvollisuus laukeaa. Se on jäänyt hyvin epämääräiseksi, ja sen takia lääkärit ovat myös hyvin eri tavoin - riippuen siitä, mikä itse kustakin on nyt sopivalta tuntunut – tätä soveltaneet. Ja on katsottu, että sekä lääkärin oman oikeusturvan että sitten sen potilaan oikeusturvan kannalta on tärkeää, että laki on tarkkarajainen nimenomaan tuon ilmoitusvelvollisuuden suhteen, kun ottaa vielä huomioon, että lääkäri-potilas-suhteessa luottamuksellisuus ja myös vaitiolovelvollisuus ovat hyvin tärkeitä lähtökohtia tälle hoitotyölle. Silloin täytyy olla hyvin tarkkarajaisesti myös määritelty, missä tilanteessa se ilmoitusvelvollisuus tulee. Ja tässä on nyt todellakin löydetty kaksi kohtaa, joissa se ilmoitusvelvollisuus on selkeä myös lääketieteellisesti arvioiden. Silloin voidaan varmuudella tietää ja lääkärikin voi hyvin suurella todennäköisyydellä tai varmuudella arvioida, että tämä henkilö todellakin on sopimaton asetta pitämään. Mutta sen lisäksi lääkärille jää kaikissa tilanteissa kyllä se oikeus sitten oman harkintansa lääketieteellisen asiantuntemuksen pohjalta tehdä tuo ilmoitus, mikä on mielestäni hyvä. Nimittäin kategorisesti ei voi asettaa mitään sairauksia, ei masennusta, ei Alzheimerin tautia, ei oikeastaan mitään sairauksia niin kuin ehdottomasti sellaiseksi, että henkilö on täysin sopimaton pitämään asetta tai että hän on täysin sopiva pitämään asetta. Ja sen takia siinä täytyy aina olla sitä lääketieteellistä harkintaa sitten mukana näiden erilaisten sairauksien kohdalla.

Ja kaiken lisäksi vielä sen haluan todeta, että palautetta on siitäkkin tullut aika paljon, että periaatteessahan tuo lääkärin ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia tilanteita, jopa hyvin lyhyttä vastaanottoa. Ja oikeusturvan kannalta voi olla aika hankala sitten jälkikäteen selittää, miksi lääkäri ei tehnyt tuota ilmoitusta - vaikka hänellä ei siinä lyhyessä ajassa ole mitään mahdollisuutta arvioida aseiden hallussapidon edellytyksiä. No, tämä lääkäreiden osaaminen ja koulutus, se ei ole tietenkään sisäasiainministeriön tai siis sisäministeriön vastuulla, vaan sitten lääkärinkoulutuksesta vastaavien viranomaisten vastuulla. Mutta tiedossani on kyllä, että tähän on kiinnitetty huomiota ja pyritään lääkärin peruskoulutuksessa jo siihen kiinnittämään huomiota ja on myös täydennyskoulutettu lääkäreitä näitä tilanteita arvioimaan ja harkitsemaan.

*Ensimmäinen varapuhemies Pekka Ravi: *Meillä on siellä pieni virhe. Siellä on edustaja Soukola ensimmäisenä mutta oikeasti siellä pitäisi olla edustaja Immonen, joka näin ollen aloittaa tämän puheenvuorokierroksen. Olkaa hyvä.

*Olli Immonen /ps: * Herra puhemies! Nykyinen ja edellinen hallitus ovat viime vuosina toimillaan systemaattisesti vaikeuttaneet rehellen ja vastuullisten suomalaisten aseharrastajien ja metsästäjien toimintaa maassamme. Näillä ehdotetuilla uusilla lainsäädännöllisillä tiukennuksilla sama kehitys jatkuu. Voidaankin sanoa, että toimillaan nykyhallitus jatkaa edelleen sekä aseharrastajien että koko aseharrastuksen ajamista entistä ahtaammalle. On täysin selvää, ettei aseita tule säilyttää leväperäisesti. Kuitenkin hallitus haluaa nyt lisätä byrokratiaa niin ampumaratojen perustamisessa ja ylläpidossa kuin aseiden hankinnassa sekä säilytyksessä ja tehdä näin rehellen suomalaisten aseiden omistamisesta ja ampumataitojen ylläpidosta entistä vaikeampaa.

Jo nykyisellään ampumaratoja ylläpitävät seurukset ovat vastuussa ratojen turvallisuudesta sekä niissä tapahtuvasta toiminnasta. Ampumarata tarvitsee aina ympäristönsuojelulaisissa ja -asetuksissa määritellyn ympäristöluvan, jossa puolestaan määritellään lupaehdot kuten esimerkiksi sallitut ampuma-ajat ja -päivät ja ampumarata-alueen aitaaminen. Näiden lupaehtojen noudattamisesta vastaa luvanhakija eli yleensä metsästys- tai ampumaseura. Tämän vuoksi erillisen ampumarataluvan hankkimisen säätäminen on turhaa byrokratian kasvattamista ja harrastuksesta aiheutuvien kulujen lisäämistä. Näillä ainoastaan hankaloitetaan aseharrastusta ja seurojen toimintaa entisestään. Ampumaradoilla tapahtuvan toiminnan suhteen ei ole ilmennyt tähän mennessä mitään erityisiä turvallisuusongelmia. Näenkin, ettei eduskunnalla ole mitään syytä säätää erillisestä ampumarataluvasta tai lisätä poliisin työtaakkaa sysäämällä ratojen turvallisuuden valvontaa heidän harteilleen.

Arvoisa herra puhemies! Aseharrastajien keskuudessa tilanne koetaan erittäin tuskastuttavana. Esimerkiksi eräs pitkän linjan reserviläistoimija toi vastottain esille, miten hallitus on pettänyt kaikki lupauksensa ampuma-asetaitojen ylläpidon mahdollistamisesta maassamme. Hallituksella näyttää todellakin olevan aikomuksena asteittain ajaa koko ampuma-ase- ja metsästysharrastus alas ja tehdä mahdottomaksi tavallisten ihmisten mahdollisuudet hankkia ja omistaa ampuma-aseita. Nämä käsittelyssä olevat toimet kertovat karua kieltä juuri tällaisista tavoitteista. On muistettava, että rehellisillä ja vastuullisilla aseharrastajilla tai metsästäjillä ei ole mitään tekemistä kouluampumisten tai rikollisuuden kanssa eikä näillä ehdotetuilla muutoksilla tartuta todelliseen ongelmaan eli laittomiin aseisiin ja niiden käyttämiseen rikoksentekeväliseen. Nämä toimet ainoastaan lisäävät kuluja ja byrokratiaa niin lajin harrastajille kuin valtiollekin. Kohtuuttomat lupamaksut ja luvanvaraisuuden lisääminen eivät lisää turvallisuutta tai vähennä rikollisuutta.

*Ismo Soukola /ps: * Arvoisa herra puhemies! Puhujalistan sämplääminen pitää kansanedustajatkin hereillä täällä.

*Ensimmäinen varapuhemies Pekka Ravi: *Joo, ja ei kannata pyrkiä listalla ekaksi, koska sieltä poistetaan.

*Puhuja: *Näin on, kiitoksia. - Arvoisa herra puhemies! Jokelan ja Kauhajoen tapahtumien jälkeen ampuma-aseisiin liittyvää lainsäädäntötyötä ovat enimmäkseen ohjanneet tunteet, sen sijaan järjen käyttö on valitettavasti tullut välillä hyvinkin kaukana perässä. Säätelyn perimmäinen tavoite, ampuma-aseiden väärin käsiin joutumisen estäminen, ei ole toteutunut, mutta sen sijaan lakia noudattavien ja vastuullisesti aseiden kanssa toimivien ampumaurheilun harrastajien sekä metsästäjien mahdollisuuksia ampuma-aseen hankkimiseen ja käyttämiseen on heikennetty, puhumattakaan, että kokonaisen elinkeinon harjoittaminen on tehty jos ei nyt aivan mahdottomaksi niin ainakin erittäin vaikeaksi.

Käsittelyssä olevan ampumaratoja koskevan esityksen peruslähtökohtana tulisi olla ensisijaisesti kattavan ja asianmukaisen ampumarataverkoston rakentaminen maahamme. Puolustusvoimauudistuksessa lakkautettavien varuskuntien myötä häviää suurelta harrastajakunnalta mahdollisuus ampumataitojensa kehittämiseen ja ylläpitämiseen. Kunnat eivät ole halukkaita ottamaan entisiä Puolustusvoimien ratoja kontolleen, ja ylimitoitettua, jopa tarkoitushakuiset ympäristölupavaatimukset puolestaan estävät pieniä ja vielä keskiuuriakin ampumaurheilu- ja metsäystseuroja ottamasta näitä Puolustusvoimien ratoja haltuunsa tai rakentamasta korvaavia ratoja käyttöönsä. Ampumaratojen perustamiseen esityksen mukaan luvan antaisi Poliisihallitus. Se, että aluehallintovirastot eivät ole halukkaita tehtävää itselleen ottamaan, ei saisi määritellä, minkä viranomaisen kontolle mitään asioita sysätään. Ampumarata-asiat ovat kaavoitus- ja ympäristökysymyksiä, jotka kuuluvat aluehallintovirastojen vastuualueisiin.

Arvoisa puhemies! Lakiesityksen tarkoituksena on myös varmistaa yleinen järjestys ja turvallisuus ampumaradoilla. Kuinka monta sellaista tapausta tunnetaan, jossa ohjatun, lupaehtojen mukaisena ajankohtana tapahtuneen ampumarajoittelun aikana olisi ollut yleiseen järjestyksen ylläpitoon liittyviä ongelmia? Veikkaan, että ei kovinkaan monta. Ongelmia sitä vastoin saattaa tulla ratojen aukioloaikojen ulkopuolella tapahtuvasta luvattomasta toiminnasta, jolloin on kysymys vähintään hallinnan loukkauksesta, vahingonteosta tai ampuma-aserikoksesta, mutta nämä ovat eri asioita.

Lakiesityksen 11 §:ssä poliisi veloitetaan valvomaan ampumaratojen turvallisuutta. Perusteluissa ilmenee, että poliisi valvoisi myös yleistä järjestystä ampumaradoilla ja niiden lähialueilla. Termi "yleinen järjestys" tarkoittaa nimenomaan järjestystä yleisellä alueella. Ampumaradat ovat kuitenkin yksityisiä alueita, joilla ei yleistä järjestystä poliisi voi valvoa. Ei voi olla perusoikeuksien mukaista, että poliisi voi tulla kotirauhan piiriin tai muulle yksityiselle alueelle pelkästään hallinnollisin perustein. Mutta poliisilaki kuitenkin mahdollistaa riittävät oikeudet mennä ampumaradalle, jos siellä tapahtumat sitä edellyttävät.

Ampumaradoille esitetään myös järjestyssääntöä, jollainen itse asiassa on olemassa jo lähes jokaisella ampumaradalla ja suurimmassa osassa myös niistä, joita tässä lakiesityksessä kutsutaan vähäisiksi ampumaradoiksi. Lakiesityksessä järjestyssäännön sisältö tulisi olemaan pitkälti sama kuin mitä voidaan jo lupaehdoissa määritellä. Onko siis tarpeen tämän takia lisätä byrokratiaa ja ratojen perustamiskustannuksia?

Arvoisa herra puhemies! Hallitus esittää myös muutoksia ampuma-aseita koskevaan lainsäädäntöön. Korkein oikeus linjasi taannoin, etteivät kaasusumuttimet ole ampuma-aseita. Näin ollen ampuma-aselakiesityksen 1 §:stä tulisi poistaa nämä "maustesumuttimet" - sitaattit ovat minun omani - taikka sitten ottaa mukaan ampuma-aseiksi myös kaikki spraypurkit, maalipurkit ja deodorantit.

Mutta vakavasti puhuen jälleen kerran rehellistä ja vastuullista ampuma-aseiden haltijaa kuritetaan kiristyvillä säädöksillä aseiden säilytyksestä ja kuljetuksesta. Enää ei olisi mahdollista säilyttää asetta purettuna siten, että eri osat säilytettäisiin eri paikoissa. Nykyisen käytännön ei ole osoitettu aiheuttavan mitenkään erityistä riskiä. Lisäksi lakiesityksessä rinnastetaan kaikki aseiden osat ja toimiva ase toisiinsa. Pitäisi olla aika selvää, että kiväärin lukolla voi aiheuttaa vahinkoa vain lyömällä tai heittämällä, sen sijaan toimivalla kiväärillä voi tappaa ihmisen useamman sadan metrin päästä. Tässä taas yksi esimerkki siitä, kuinka tunnepohjalta näissä asioissa mennään.

Säilytyksen osalta vielä pahempaa seuraa lakiesityksen 119 §:ssä, jossa annetaan valtuudet asetuksella säätää muun muassa lukituksen käytettävien lukkojen ominaisuuksista. Näin mahdollistetaan se, että asetuksella voidaan määritellä lukkojen ominaisuudet sellaisiksi, etteivät niin sanotut tavanomaiset, kaupasta saatavat lukituslaitteet olisi riittäviä.

Ampuma-aseiden väliaikainen säilytys ja kuljettaminen kulkuneuvoissa tulisi lakiesityksen mukaan tehdä siten, että aseiden olisi oltava ikkunattomassa takatilassa. Esimerkiksi metsästyksessä käytetään paljon maastokelpoisia henkilöautoja, joissa on ikkunalliset tavaratilat. Tämän lain voimaan tulemisen jälkeen metsälle voisi aseiden kanssa mennä jatkossa vain porrasperäisellä henkilöautolla, jossa on umpinainen tavaratila. Metsästyksistä vähänkään harrastaneet tietävät, kuinka epärealistinen tuollainen vaatimus on.

Arvoisa herra puhemies! Luvattomissa käsissä oleva ase, oli tämä ase sitten luvallinen tai luvaton itsessään, on aina uhka turvallisuudelle, ja tätä uhkaa on pyrittävä kaikin keinoin torjumaan. Tämä lakiesitys ei tähän torjuntatyöhön kykene, mutta onpahan tämä joillekin päättäjille taas paikka pestä kätensä, pistää päänsä pensaaseen ajatellen, että näin se maailma pelastuu. Se nyt ei vain pelastu näin.

Peter Östman /kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiinnitin huomiota vaan siihen edustaja Soukolan mainintaan tavanomaisista lukoista, että jos niitä nyt ei kelpuutettaisi, niin kyllä se on ihan ymmärrettävää. Voin sanoa, että 20 vuoden kokemus alalta on osoittanut sen, että kuluttajankaan ei kannata aina luottaa siihen, mikä se tavanomainen lukko on, vaan siinä pitää olla tietty standardi ja tietyt testitulokset, jotta se kestää myöskin mahdollisia murtoja.

Maria Lohela /ps. Herra puhemies! Hallituksen esityksen mukaan vähäisen ampumaradan määritelmä on sellainen paikka, jossa ammutaan vain 10 000 laukausta vuodessa. Laukauserä määräytyy varsin alhaiselta. Käytännössä tämä johtaa siihen, että kaikki ampumaseurat joutuvat hakeutumaan ampumaradoille tai hakemaan lupaa varsinaiselle omalle ampumaradalle ja sen ylläpitoon Poliisihallitukselta. Näin tulee käymään, koska 10 000 laukausta tulee täyteen jo, kun vaikkapa viisi henkilöä käy pari kertaa kuussa treenaamassa ja ampuu vajaa sata laukausta kerrallaan. Sadan ammuksen harjoitukset eivät silti tee mestariampujia. Tällaisilla viiden hengen ampumaseuroilla ei ole mahdollisuuksia ampumaradan ylläpidon vaatimiin velvoitteisiin.

Lakiesityksen kiristykset vaikeuttavat vain vastuullisten ampumaharrastajien asemaa. Mitä näillä muutoksilla siis tavoitellaan? Esityksen mukaan ampuma-aseista ehdotetaan poistettavaksi mahdollisuus säilyttää ampuma-asetta siten, että aseeseen säilytetään ampuma-aseesta erillään ampuma-aseen ja sen osan ollessa säilytettynä siten, että ne eivät ole helposti anastettavissa. Tämä on heikennys, koska ennen on riittänyt, että jokin pieni, toiminnan kannalta oleellinen osa, kuten lukko, on irrotettu aseesta ja laitettu pieneen kaappiin. Nyt uusi laki velvoittaa kaikki yli viiden aseeseen omistajat hankkimaan standardoidun kaapin, johon koko ase mahtuu. Tämä aiheuttaa kaapinhankintavelvollisuuden noin 60 000 luvanhaltijalle, ja kaapin hinta on arvioitu ainakin 400 euroksi, kuten esityksessä arvioidaan. Myöskin käsite "säilytys" on jätetty epämääräiseksi ja tulkinnanvaraiseksi, jos asekaappi löytyy esimerkiksi pääasialliselta asunnolta mutta ei kesämökiltä, jonka lähellä metsästystä harrastetaan. Aseen säilyttäminen osissa ja osien piilottaminen ehkäisee riitatilanteissa ja äkkipikaistuksissa tehtyjä vahinkoja aivan yhtä hyvin kuin kokonaisen toimintakuntoisen aseeseen säilyttäminen vain yhden lukon takana.

Tehokkaita ilma-aseita ehdotetaan jatkossa luvanvaraisiksi. Jos luvanhakijalla on kuitenkin jo ampuma-ase, ilma-aseeseen hankinta olisikin vain ilmoitusvelvollisuuden piirissä. Koska aselupien saantia on jo edellisessä aselakiuudistuksessa hankaloitettu huomattavasti, siirtyisivät nämä ongelmat koskemaan tätä kautta jo ilma-aseharrastajiakin. Kun tällainen ilmoitusvelvollisuuskäytäntö tulisi lain toteutuessa mahdolliseksi, sitä voitaisiin laajentaa myös tavallisiin aselupiin. Jos aseeseen hankkijalla on jo lupa tietyntyyppiseen aseeseen, esimerkiksi käsiaseeseen, pistooliin tai revolveriin, kivääriin, haulikkoon tai vastaavaan, seuraavan samantyyppisen aseeseen hankinta voisi olla vain ilmoitusvelvollisuuden piirissä. Tämä keventäisi lupabyrokratiaa ja kustannuksia. Nykyisinkin uudet luvat on lähtökohtaisesti myönnettävä, ellei ole jotain erityistä syytä niitä evätä. Tämän takia luparumbaa pyöritetään ensimmäisen luvan jälkeen lähinnä muodollisuuden vuoksi.

Esityksessä todetaan ampumaratojen osalta muun muassa seuraavaa: "Rataa ei saisi ottaa käyttöön ilman ratavastaavan hyväksyntää. Hänellä olisi myös oikeus keskeyttää radan käyttö, jos siitä aiheutuisi vaaraa terveydelle tai sivullisten omaisuudelle". Vastuullisten aseenomistajien mielestä on kaikkien velvollisuus keskeyttää radan käyttö, jos siitä on vaaraa terveydelle, sivullisille tai omaisuudelle. Vain Suomen kaltaisessa holhousvaltiossa tämä mahdollisuus pitää kirjata lakiin.

Jussi Halla-aho /ps. Arvoisa herra puhemies! Hallituksen esitykseen sisältyy ampumaratalaki, jolla korvataan aiempi asetustasoinen säätely. Perusteluosiossa, samoin kuin sisäministeriön aiheeseen liittyvässä tiedotuksessa, korostetaan toistuvasti sitä, että aiempi säätely on vanhentunut, koska se on tsaarin aikainen. Korjattakoon sen verran, että vuoden 1721 jälkeen Venäjän hallitsija ei ollut tsaari vaan imperator eli keisari. Oleellisempaa kuitenkin on, että säätelyn vanhentuminen on arvioitava sisällön eikä voimaantuloajankohdan perusteella. Yleinen ja yhtäläinen äänioikeus on aivan samalla tavalla tsaarin aikainen kuin ampumarata-asetuskin, itse asiassa 10 vuotta vanhempi, mutta ei kai tämä tee siitä vanhentunutta. Maailma toki on muuttunut, mutta ampuma-aseet ja niiden asettamat edellytykset ampumaradoille ovat muuttuneet itse asiassa hyvin vähän.

Hallituksen esityksessä mainitaan yleinen järjestys ja turvallisuus yleisperusteluna tähän kaikelle. Esityksen mukaan muulle kuin vähäiselle ampumaradalle on haettava lupa. Luvanhaltijan puolestaan on asetettava ampumaratavastaava, joka vastaa paitsi radan turvallisuudesta rakenteiden ja suunnittelun osalta myös siitä, että radan käyttäjät noudattavat sääntöjä. Esityksen perusteluissa todetaan, että ampumaradoilla ei esiinny järjestyshäiriöitä. Ampumaradoilla ei liioin juuri tapahdu onnettomuuksia. Silti esityksen perusteluissa todetaan, että "ampumaratavastaavan tehtävä radan turvallisuuden omavalvonnassa on niin keskeinen, että ampumarata ei voi olla pitkää aikaa ilman ratavastaavaa". Mitenköhän sitten tähän asti on ollenkaan pärjätty? Mikä on se turvallisuusvaje, johon ratavastaavan nimittämällä vastataan?

Esityksessä todetaan, että ratavastaava toimii vapaaehtois pohjalta ja että hänen on oltava fyysisesti paikalla riittävästi, jotta valvonta voidaan turvata. Laissa ei kuitenkaan kerrota, kuinka usein on "riittävästi" ja kuka valvoo ja miten, että ratavastaava hoitaa tehtävänsä, ja mitä siitä seuraa, jos hän ei hoida valvontatehtävänsä.

Esityksen mukaan radan perustaminen olisi luvanvaraista, jos radalla ammutaan muuten kuin satunnaisesti yli 10 000 laukausta vuodessa. Kuten useammat edustajat ovat todenneet, tällainen määrä on kovin pieni, etenkin jos kyse on toiminnallisista ammunnan lajeista. Laukauskäärän ylärajaa pitäisi nostaa ainakin viisinkertaiseksi. Edelleen ongelmallista on se, että omalla maalla tapahtuvan satunnaisen ammunnan ja vähäisen ampumaratatoiminnan raja jää erittäin hämäräksi. Kansalaisen kannalta riski on siinä, että poliisi ja tuomioistuimien takautuvasti tulkitsevat omalla maalla tapahtuvan toiminnan ampumaradan ylläpitämiseksi, josta olisi pitänyt tehdä ilmoitus ja jonka suhteen olisi pitänyt huolehtia muistakin ampumaradoille säädettävistä velvoitteista.

Ampumaratojen perustamista ei pidä millään tavalla nykyisestä vaikeuttaa. Reserviläistoiminta, metsästäminen, urheiluammunta edellyttävät harjoittelupaikkoja. Kun rataverkko lisätiukennusten myötä harvenee, ajaututaan kierteeseen, jossa harrastajamäärät pienenevät harrastuspaikkojen puutteen vuoksi ja kysynnän vähenemisellä perustellaan se, että verkkoa supistetaan entisestään. Tämä on tietysti joidenkin tahojen tarkoituskin.

Toinen merkittävä kysymys hallituksen esityksessä on aseiden säilyttäminen. Laista poistuisi mahdollisuus säilyttää asetta siten, että se on hajotettu osiin ja osat piilotettu esimerkiksi eri puolille asuntoa. Muutoksen jälkeen kaikki aseet tulisi säilyttää turvakaapissa, lukitussa paikassa tai esimerkiksi liipaisinlukolla varustettuna.

Tämä esitys perustuu ilmeisesti väärinkäsitykseen aseiden osien vaarallisuudesta ja siitä, miksi ne ovat luvanvaraisia. Suomessa yksittäiseen aseeseen osaan, kuten piippuun, patruunapesään tai revolverin rullaan, vaaditaan hankkimis- ja hallussapitolupa aivan kuten kokonaiseen aseeseenkin. (Markus Mustajärvi: 78 euroa!) Tämä ei kuitenkaan johdu siitä, että piippu, patruunapesä tai rulla olisivat vaarallisia. Niitä voi käyttää korkeintaan lyömäaseena, mutta siinäkin tehtävässä ne ovat huonompia kuin esimerkiksi tiiliskivi. Ne ovat luvanvaraisia siksi, että ampuma-aseiden luvanvaraisuutta ei voitaisi kiertää ostamalla aseliikkeestä irrallisia lupavapaita osia ja kokoamalla niistä toimiva ase.

Maallikko helposti ajattelee, että jos ase on 90-prosenttisesti kokonainen, niin se on 90-prosenttisesti vaarallinen. Näin ei kuitenkaan ole. Jos aseesta puuttuu yksikin toiminnan kannalta keskeinen osa, se on 0-prosenttisesti vaarallinen, koska sillä ei voi ampua. Lisäksi aseiden osat sopivat vain yhteen nimenomaiseen asemalliin, usein vieläpä vain yhteen nimenomaiseen aseyksilöön. Jos murtovaras siis saa käsiinsä vaikkapa pistoolin piipun tai piiputtoman pistoolin, on äärimmäisen epätodennäköistä, suorastaan mahdotonta, että hän onnistuisi jostakin muualta hankkimaan varastamalla loput tarvittavat osat ja kokoamaan toimivan ampuma-aseen.

Asekaappi on monessa suhteessa hyvä ratkaisu sikäli, että se pitää aseet turvassa satunnaiselta murto mieheltä ja etenkin kotona asuivilta lapsilta. Siinä on kuitenkin myös ongelmansa. Ensinnäkin, asekaappi on helposti tunnistettavissa ja houkuttelee murtautujaa kuin hunajapurkki karpästä. Toiseksi, murtovarkaat ovat yhä useammin ammattilaisia, joilla on kaappien tuhoamiseen tarvittava osaaminen ja työkalut. Jos sen sijaan ase on hajotettuna kolmeen osaan, joista yksi on kätetty vaimon pikkuhousulaatikkoon, toinen ontoksi kaiverrettuun virsikirjaan ja kolmas pianon sisälle, varkaan tehtävä on täysin toivoton. Hän ei voi mistään päätellä, että asunnossa ylipäättään on asetta, puhumattakaan siitä, että hän löytäisi kaikki sen komponentit. Lisäksi on muistettava, että asianmukaisesti säilytetyt aseet varastetaan Suomessa hyvin harvoin. Ongelma on se, että nykyistäkin lakia ei noudateta riittävän hyvin. Aseita viedään muun muassa siksi, että niitä riiputetaan hirven sarvissa kesämökillä. Se, että voimassa olevia säädöksiä ei noudateta, on ongelma, mutta tämä ongelma ei ratkea sillä, että säädöksiä tiukennetaan.

Aseturvallisuus on kaikkien etu, mutta hallituksen esitykseen sisältyvät säilytysmääräysten tiukennukset tuskin lisäävät aseturvallisuutta. Sen sijaan niillä veloitetaan noin 60 000 suomalaista hankkimaan tietyt standardit täyttävä tai poliisin erikseen hyväksymä säilytysratkaisu.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä ampuma-aseiden kaupallinen säilyttäminen tulisi yhdeksi asealan elinkeinon harjoittamisen muodoksi. Lailla pyritään selkeästi edistämään yksinomaan tähän toimintaan erikoistuneiden asehoitajien syntymistä, sillä mikäänhan ei nykyäänkään estä esimerkiksi asekauppiasta ottamasta aseita säilytykseen. Asehoitajat olisivat merkittävä turvallisuusriski, koska ne houkuttelisivat kovan luokan rikollisia. Kysyntä tällaisille laitoksille olisi todennäköisesti olematonta, koska harvalla aseenomistajalla on tarvetta tai mielenkiintoa säilyttää aseitaan missään muualla kuin kotonaan.

Kauhajoien kouluampumisen jälkeen tietyt tahot, varsinkin vihervasemmalla, vaativat äänekkäästi aseiden kotisäilytyksen kieltämistä. Nämä ehdotukset kilpistyivät varsinkin siihen, että mitään yhteissäilytystiloja ei ole olemassa. On ilmeistä, että hallituksen esitykseen sisältyvällä asehoitajien määrällä pyritään synnyttämään markkinoille palveluita, jotka voidaan sitten jossakin myöhemmässä vaiheessa määrätä pakolliseksi.

Arvoisa herra puhemies! Nostan hallituksen esityksestä vielä esille ilma-aseisiin kohdistuvat uudet määräykset. Niin sanotuista tehokkaista ilma-aseista, yli 6,35-millisistä, tulisi osittain luvanvaraisia. On jälleen vaikea nähdä, mitä turvallisuusvajetta tässä ollaan täyttämässä. Tällaisia aseita on markkinoilla ja yksityisten käsissä varsin vähän, ja kuten

hallituksen esityksessäkin todetaan, ei ole tiedossa niillä tehtyjä henkirikoksia, ei luultavasti muitakaan rikoksia. Tehokkaiden ilma-aseiden luvanvaraisuus ei olisi välttämättä kovin suuri ongelma ammunnan harrastajille, paitsi tietenkin lisääntyvän paperinpyörytyksen ja lupamaksujen muodossa. Mutta sillä olisi mahdollisesti merkittäviä seurauksia yrittäjille, jotka ovat erikoistuneet tällaisten aseiden maahantuontiin ja myyntiin. Heistä tulisi lakimuutoksen myötä asealan elinkeinonharjoittajia. Arvoisa herra puhemies! Käsittelyssä oleva hallituksen esitys on suurimmaksi osaksi joko haitallinen tai tarpeeton. Perussuomalaiset tulevat valiokuntakäsittelyssä suhtautumaan siihen erittäin kriittisesti. Edustajat Savola ja Lohela ja ehkä joku muukin nostivat esiin sen, että vaihdettaessa asetta lupamenettelyn tulisi olla kevyempi kuin se on nykyään. Olen tästä samaa mieltä ja ilmoitan edustaja Savolalle, että olen tehnyt juuri tätä nimenomaista asiaa koskevan lakialoitteen vuosi sitten ja tulen pyytämään sen ottamista hallintovaliokunnan käsittelyyn tämän hallituksen esityksen yhteydessä, (Puhemies koputtaa) ja toivon, että saamme tälle lakialoitteelle myös keskustan tuen. - Kiitoksia.

*Markus Mustajärvi /vr: * Arvoisa puhemies! Kyllä tässä nykyisessä aselupakäytännössä on aika lailla mittasuhdeharhaakin. Tulee mieleen ihan tosi esimerkki tuolta pohjoisesta. Kyseessä on aktiivinen metsästäjä, entinen aktiiviupseeri, nykyinen kunnanjohtaja. Kun hän haki - en tiedä, kuinka monta asetta oli ennestään - pistoolille lupaa, oli kauheat kuulustelut ja lupaprosessit, mutta tällä kyseisellä henkilöllä oli samaan aikaan paitsi oikeus, lisenssi, kouluttaa myöskin ampua panssarintorjuntaohjuksilla. Jos näitä asioita laittaa rinnan, niin kyllä, jos henkilöllä on tuommoinen oikeus, lupakäytännöt ainakin siinä suhteessa voisivat olla vähän kevyempiä.

Mutta sitten kun luin tähän hallituksen esitykseen liittyvät puolueitten lausunnot, niin täytyy kyllä miettiä, onko vasemmistoliitolla ja vihreällä liitolla ollut yhteinen ropellipäitten työryhmä miettimässä näitä lausuntoja. Niin kaukana arkielämästä esimerkiksi vasemmistoliiton linjaukset ovat. En ymmärrä, että jos ihmisellä on, hän on jo metsästännyt vaikka kymmeniä vuosia, viisi asetta ja hankkii kuudennen, niin siinä menisi ehdoton raja. Minä en ymmärrä, jos on ennestään jo viisi asetta, niin minkä takia se kuudes ase olisi vaarallinen. Aivan sama asia on, jos ilma-aseitten hankintaan pitäisi tulla samanlainen hakuprosessi. Siinäkin tapauksessa, jos on ennestään jo ampuma-aseita, jos henkilöllä on vaikkapa hirvikivääri ja se haulikko, mitkä ovat ihan perusaseita, niin ottaako semmoinen ihminen, jos hän lähtee kauhutekoja tekemään, sen kiväärin vaiko haulikon vaiko sitten halpahallista ostetun kiinalaisen ilmakiväärin?

Aseitten säilytys kaiken kaikkiaan: Ovat olleet ihan järjettömiä ne vaatimukset, että on keskitetyt säilytyspaikat. Se on ihan sama kuin pankista jätessäkin ottaisi rahaa, veisi takapihalle ja sanoisi, että siellä on rahaa mutta siihen ei saa koskea. Aivan yhtä hyvä kohde olisivat ammattirikollisille nämä keskitetyt säilytysjärjestelmät.

*Kimmo Kivelä /ps: * Arvoisa herra puhemies! Tietyt järkyttävät tapahtumat ovat johtaneet tähän lainsäädännön uudistamisprosessiin kuten kouluampumiset, Sellon tapaus, Hyvinkää ja taparikollisten laittomat käsiaseet, jotka tunnetaan mutka-nimellä alamaailmassa, sekä tietysti aika ajoin rikollisryhmien keskinäiset välienselvittelyt. Tällaiset asiat eivät saisi johtaa rehellisten ja vastuullisten ampumaharrastajien ja metsästäjien syyllistämiseen. Muistaakseni viimeisen kouluampumistapauksen jälkeen sisäministerin ensimmäiset kommentit koskivat aseita, niiden hankkimista ja säilyttämistä. Siitä kimposi useita vuorokausia kestänyt mediarumba, joka syyllisti kaikki rehelliset ammunnan harrastajat ja metsästäjät. Lakisäateiset toimet kohdistettiin jatkossa ensisijaisesti heihin.

Vasta viikkojen päästä tapahtuneesta alettiin keskustelemaan mahdollisista syistä, jotka johtavat joukkomurhiin. Kysyn: mitä toimenpiteitä ollaan konkreettisesti tehty näissä asioissa psyykkisellä tasolla? Hyvin vähän. Se, että kaikella tavalla hankaloitetaan ammunnan ja metsästäjien harrastustoimintaa ja uusien harrastajien rekrytointia, ei ole oikea tie tässä asiassa, vaan oikea asia on riittävä valistustyö ja riittävä puuttuminen erityisesti nuorten mielenterveyshäiriöihin. Onko puututtu riittävästi? Mielestäni ei.

Aseenkantoluvan hankinnan vaikeuttaminen on johtanut ikävällä tavalla myös siihen, että ikämiehet eivät enää uskalla hankkia uutta asetta. He näet pelkäävät, että poliisin palikkatestissä epäonnistuminen johtaa vanhojenkin aseiden poisottoon. Näin ollen asesevät ovat joutuneet sepittämään huonokuntoisia pyssyjä joka syksy entistä enemmän. He eivät anna takuuta pössäkän turvallisuudesta. Onko tällainen kehitys oikea tie, voidaan myös kysyä.

Menettely avaa ovea myös luvattomien aseiden hankintaan. Aselain tiukennukset koskevat myös aseseppiä. Vanhoista puretuista aseenosista on saatettu luvanvaraisia heidän tietämättään. Ei ole valistettu näitä riittävästi. Moni vanha aseseppi on saanut laittaa lapun luukulle poliisin kiihkomielisen ratsauksen jälkeen, aseenosia kun ei ole ratsaajan mielestä säilytetty oikein. Vaikka hallinto-oikeus onkin useassa tapauksessa palauttanut aseet ja osat sekä toimiluvan, niin kukaan ei ole korvannut menetettyä työaikaa ja toimeentuloa. Onko tällainen kehitys oikea tie, voidaan taas kysyä.

Perin epäoikeudenmukaiselta tuntuu se, että poliisi lähes poikkeuksetta takavarikoi perämetsän mieheltä metsästysaseet lievänsäkin rattijuopumuksen yhteydessä. Sitten ihmetellään, miten miehestä tuli vielä enemmän viinaan menevä ja räyhääjä. Eihän sellaiselle voi aseita kortin kanssa palauttaa. Ei ymmärretä, että mieheltä vietiin myös hänen ainoa ja rakas harrastuksensa. Miksei metsänhoitoa harrastavalta mieheltä takavarikoida moottorisahaa, raivaussahaa, vesuria tai

kirvestä, puukoista puhumattakaan? Eikö niilläkin voi toista vahingoittaa kuolettavasti? (Jussi Halla-aho: Hyvä kysymys!)

Tietääkseni valtaosa kuolemaan johtavista väkivaltarikoksista tehdään keittiöveitsillä. Kehityskulttuuri, joka eduskuntakaudelta seuraavalle johtaa aina vain tiukkeneviin aseiden saantia ja säilytystä koskeviin normeihin, ei tule koskaan vähentämään aseilla tehtyjä henkirikoksia tai niiden yrityksiä, päinvastoin. Kieltolaki on oiva esimerkki sellaisesta kehityksestä niin meillä kuin muuallakin.

*Reijo Hongisto /ps.: * Arvoisa herra puhemies! Lähetekeskustelussa olevan lakiesityksen tarkoituksena on edistää turvallista ampumaharrastusta ja parantaa aseturvallisuutta. Salissa tuskin on yhtään edustajaa, joka asettuisi näitä tavoitteita vastaan. Tässä on käytetty monta hyvää puheenvuoroa aseitten säilytyksistä ja hankkimisista, minä kiinnitän omassa puheenvuorossani huomiota lähinnä tähän säilytyspuoleen.

Esityksessä todetaan, että aseiden säilytyksestä annettuja säännöksiä tarkennetaan ja tiukennetaan. Enää ei ampumaseen säilyttäminen olisi mahdollista siten, että aseiden osaa säilytettäisiin muusta aseesta erillään niin, ettei irrallaan säilytettävä osa eikä muu osa aseesta olisi lukittu. Aika monimutkaista tekstiä. Tämä lienee tulkittavissa niin, että asetta saa säilyttää vain kasattuna ja lukittuna taikka yhden aseiden osan, ei kuitenkaan äänenvaimennin, on oltava lukitussa paikassa ja muun osan aseesta sellaisessa tilassa, josta sitä ei löydetä ja voida anastaa.

Erityisen mielenkiintoinen tilanne tulee silloin, kun luvanhaltijalla on säilytettävänä erityisen vaarallinen ampumase tai yhteensä enemmän kuin viisi ampumasetta. Nämä aseet olisi säilytettävä hyväksytyssä turvakaapissa tai poliisilaitoksen hyväksytyissä säilytystiloissa. Tilanne on selkeä, jos aseet omistaa yksi henkilö. Tällä henkilöllä on asekaapin avain hallussaan, ja hän vastaa aseistaan itse. Tilanne mutkistuu, mikäli samassa ruokakunnassa asuu useampi aseita käyttävä henkilö ja joilla on rinnakkaisluvut toistensa aseisiin. Asekaapissa saattaa olla vaikka yli kymmenen asetta, mutta jollakin henkilöllä on rinnakkaislupa vain yhteen niistä. Aselupien päähaltija voi olla vaikka työmatkalla, viikon poissa kotoaan ja viikolla joku tarvitsee yhtä asetta esimerkiksi metsästykseseen. Ongelma on siinä, että jos aselupien varsinainen haltija pitää asekaapin avaimet itsellään, kukaan muu ei hänen poissa ollessaan pääse ottamaan kaapista asetta. Jos hän antaa sen väliaikaisesti jollekin rinnakkaislupan omaavalle, on tällä pääsy kaikkeen asekaapin sisältöön.

Toinen mielenkiintoinen tilanne tulee ampumaseen säilyttämisestä kulkuneuvossa. Lakiesityksen mukaan ampumasetta saisi säilyttää kulkuneuvossa vain väliaikaisesti aseiden käyttöön tai kuljetukseen liittyen. Tällöin asetta tulisi säilyttää lukitussa paikassa tai muutoin lukittuna siten, että ampumase ei ole havaittavissa kulkuneuvon ulkopuolelta.

Arvoisat kollegat, arvoisa ministeri, minä kyllä tunnustan nyt aivan rehellisesti ja avoimesti, että minä en kyllä ymmärrä, mitä tällä tarkoitetaan. Väliaikainen säilyttäminen on päivänselvä juttu, sen minäkin ymmärrän. Mutta miten kuljetetaan asetta nykyaikaisessa autossa tai ajoneuvossa niin, että asetta ei voi havaita auton tai ajoneuvon ulkopuolelta? Jos todellakin tarkoitetaan, että asetta ei saa nähdä auton ulkopuolelta, käsitykseni mukaan ainoat kysymykseen tulevat ajoneuvot taitavat olla ikkunattomia umpipakettiautoja. Normaali farmarimallin auto ja erilaiset maastoajoneuvot eivät tässä tapauksessa kävisi aseiden kuljettamiseen lainkaan. Arvoisa herra puhemies! Mielestäni tätä kohtaa on syytä miettiä ja tarkentaa, sillä käsitykseni mukaan lainlaattajan tarkoituksena ei voi olla se, että ampumaseiden laillinen kuljettaminen olisi mahdotonta henkilö- ja farmariautoissa.

Muutama sana lääkärin ilmoitusvelvollisuudesta: Lakiesityksessä todetaan, että lääkärillä olisi kahdessa tapauksessa velvollisuus ilmoittaa poliisille henkilöstä, joka on sopimaton ampumaseen, aseiden osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon. Molemmat kohdat koskevat mielenterveyspotilaita. Mielestäni nämä ovat hyviä tarkennuksia lakiesitykseen. Sen sijaan kolmas kohta: Lääkärillä tai muulla terveydenhuollon ammattihenkilöllä olisi oikeus tehdä ilmoitus henkilöstä, jonka hän potilastietojen ja henkilön tapaamisen perusteella katsoo perustellusta syystä olevan terveydentilansa tai käyttäytymisensä perusteella sopimaton pitämään hallussaan ampumasetta. Tämä niin sanottu kaatopaikkapyykälä hämmentää ainakin minua. Mikäli tällainen mahdollisuus lääkäreille ja terveydenhuollon ammattihenkilöille jätetään, tulee ehdottomasti laatia täsmällisemmät ja selkeät ohjeet siitä, mitä tällä perustellulla syyllä tarkoitetaan.

Nykytilaa arvioitaessa ylivoimaisesti suurin ryhmä, 851 ilmoitusta, perustui siihen, että henkilö on muulla perusteella katsottu sopimattomaksi pitämään hallussaan ampumasetta. Lääkärille ja terveydenhuollon ammattihenkilölle ei saa tällä lailla antaa oikeutta henkilökohtaisten sympatioidensa taikka antipatioidensa perusteella pyrkiä rajoittamaan jonkun henkilön oikeutta saada ampumaseen hankkimis- ja hallussapitolupaa. Jokaiseen niin sanottuun ilmoitukseen pitää löytyä riittävät, tosiasioihin pohjaavat tiedot. Pelkkään mututuntumaanilmoitusoikeutta ei saa perustaa. Jos näin tehdään, on myös syytä seurata, tekevätkö samat hoitajat taikka samat lääkärit tällä samalla perusteella enemmän ilmoituksia kuin heidän kollegansa. Arvoisa herra puhemies! Edustaja Kivelä otti puheenvuorossaan esille tärkeän kohdan puheesta tästä mielenterveydestä. Minä ajattelen niin, että ase ei ole vaarallinen, ase on puuta, ase on terästä, ase voi olla muovista ja bakeliittia. Ase ei ole vaarallinen vaan käsi, joka asetta pitelee. Aselakien kiristäminen on seurausten hoitamista. Me

hoidamme seurauksia, kun tulisi puuttua syihin. On helpompi poistaa henkilöltä toisen henkilön vahingoittamisen halu kuin henkilön vahingoittamiseen sopivat välineet. Terveystieteiden ja mielenterveyden: siinä on turvallisuuden avain. - Kiitoksia.

*Mikko Savola /kesk.: * Arvoisa herra puhemies! Täällä on käyty nyt hyvää keskustelua tästä ampumaratalaista ja ampuma-aselaista ylipäätään. Kyllähän tässä keskustelussa on tullut hyvin paljon itse alan harrastajien näkökulmia esiin, ja tietysti sopii hieman ehkä ihmetelläkin sitä, kuinka paljon näitä näkemyksiä on tässä ministeriössä olleessa valmistelussa otettu huomioon, koska kyllähän nämä käytännön seikat poikkeavat nyt hyvin paljon siitä, mitä esitetään. Eli byrokratia nyt kyllä ajaa käytännön edelle hyvin monilta osin.

Herra puhemies! Haluan nyt vielä korostaa ylipäätään ampumaharrastuksesta ja ampumaradoista sitä, että se on liikuntaharrastus, se on harrastus siinä missä moni muukin. Voihan niitä vahinkoja sattua moottoriradoilla tai jäähalleissa tai golfkentillä tai pesäpallostadioneilla. Niissäkin käytetään semmoisia välineitä, joilla voidaan toiselle vahinkoa aiheuttaa, jos niin halutaan. Kaikessa meillä on vastuu, ja se, että on vastuuta, tarkoittaa sitä, että pitää olla myös tiettyjä vapauksia.

Herra puhemies! Haluan vain todeta sen, että nyt kun valiokuntakäsittely tästä alkaa hallintovaliokunnassa, niin on tärkeää, että siellä otetaan hyvin laajasti nyt sitten huomioon asiantuntijalausunnat, pyydetään sinne niin metsästäjät kuin reserviläisjärjestöt, maanpuolustustahot kuultaviksi, kuullaan näitä käytännön seikkoja siihen liittyen, mitä nämä laissa olevat eri kohdat nyt sitten tarkoittavat. Samoin myös on tärkeää, että puolustusvaliokunnalta tähän pyydetään lausunto, koska se niin olennaisin osin vaikuttaa myös sitten suomalaiseen vapaaehtoiseen maanpuolustukseen. Uskon, että näin hallintovaliokunta tulee tekemäänkin.

Joka tapauksessa hyvä keskustelu mielestäni on ollut tässä vaiheessa tästä asiasta, ja toivon todella, että näitä keskustelussa otettuja seikkoja otetaan jatkokäsittelyssä huomioon.

*Antti Rantakangas /kesk.: * Arvoisa herra puhemies! On helppo yhtyä niihin puheenvuoroihin, joissa on korostettu kattavan ampumarataverkoston merkitystä. Ampumaurheilu, reserviläistoiminta ja metsästys ovat kaikki tärkeitä harrastusryhmiä ja myöskin kilpailua tietyssä mielessä. Tässä mielessä kattavan ampumarataverkoston säilyminen jatkossa on äärettömän tärkeää. Itse myöskin kiinnitin huomiota tähän vähäisen ampumaradan määrittelyyn, 10 000 laukauksen määrään. Toivoisin, että valiokuntakäsittelyssä tätä voitaisiin juuri näitten käytännön esimerkkien, mitä täälläkin on esille tullut, valossa nostaa. Mikä se uusi määrä olisi - se pitäisi arvioida, kuitenkin niin, että se on oleellinen tekijä siinä, että tämmöinen kattava ampumarataverkosto meillä tulee säilymään.

Herra puhemies! Edellinen hallitus sääti nyt voimassa olevan aselain näitten dramaattisten koulusurmien jälkitunnelmissa. Varmasti oli niin, että siinä tehtiin eräitä ampuma-aselain kiristyksiä, tiukennuksia, aseensaannin kiristyksiä, joita voitaisiin nyt arvioida uudelleen. Minulle on tullut paljon viestiä niin sanotun soveltuvuustestin vaikutuksista. Se teettää paljon poliiseilla töitä. Myöskään poliisijohdon arvion mukaan sillä ei ole sitä vaikutusta, mitä ehkä ajateltiin, kun arvioidaan aseluvan myöntämisen edellytyksiä. Tässä yhteydessä se soveltuvuudesta voitaisiin poistaa ja keventää tätä byrokratiaa ja samalla tavalla muutoinkin arvioida, onko siinä aselaissa sellaisia kysymyksiä, jotka nyt hiveneräisesti rauhallisemmissa ja ei niin dramaattisissa tunnelmissa voitaisiin arvioida vähän kylmäpäisemmin, jotta voidaan turvata aseharrastajien ampuma-aseen luvansaanti ja kaikki ne edellytykset, koska kyse on todella rehellisestä suomalaisesta joukosta, joka harrastaa tätä sydämestään, ja sille pitäisi olla kaikki edellytykset.

*Markus Mustajärvi /vr.: * Arvoisa puhemies! Suomessa on metsästäjiä, jotka ovat metsästyskortin lunastaneet, kaiken kaikkiaan vähän yli 300 000. Siihen kun laskee mukaan reserviläiset, ampumaurheilua harrastavat ja asekeräilijät, niin päästään helposti puoleen miljoonaan kansalaiseen. Se on sitten hallinnolle aikamoinen rahasampo, kun hankkimis- ja hallussapitolupa yhteen aseeseen on 78 euroa. Kun harrastajalla on useampia aseita, siinä on maksamista. Kysyn ministeriltä, kun se on erillisen asetuksen varassa, onko mahdollista tehdä niin, että kun nuorten metsästäjien ja ampujien tilannetta vaikeutettiin edellisessä uudistuksessa aivan liikaa, niin helpotettaisiin kuitenkin tällä maksupuolella. Nythän esimerkiksi 15-18-vuotias nuori saa harrastaa mutta ei saa hankkia eikä omistaa sitä asetta, vaan hänen pitää hakea sivusta se ase ostaja, joka taas saa omistaa mutta ei harrastaa sillä aseella - aivan nurinkurinen asetelma. Mutta sitten kun hän täyttää 18 vuotta, hän joutuu, jos haluaa siirtää ne aseet, joita on jo kolme vuotta käyttänyt laillisesti, virallistaakseen sen omistuksensa maksamaan toisen kerran sen hankkimis- ja hallussapitoluvan. Olisiko mahdollista, että asetuksessa määrättäisiin niin, että koska kyse on samoista aseista, niin luovutettaisiin tuplamaksuista? Minusta se hoituisi ihan asetuksen tarkennuksella, ja se olisi minusta hyvä vastaantulo näille nuorille, jotka muutenkin joutuvat maksamaan enemmän harrastusta aloittaessaan.

Toinen asia on sitten se, onko ministeriössä pohdittu sitä, mistä syistä jo olemassa olevat, laillisesti hankitut ja hallussa pidetyt aseet voidaan perua. Minulle tulee mieleen yksi tarina, jossa naapurimiehet istuivat iltaa ja kavereitten kesken tuli riita. Talon isäntä itseään puolustaakseen taltutti päälleikäyvä kaverin huonekalulla yhden kerran lyömällä, ja sen jälkeen

tilanne rauhoittui. Kuitenkin siihen sivullinen tilasi poliisit, ja lopputulos oli, että vaikka nämä kaverit sopivat asian ja ovat vieläkin hyviä kavereita, niin häneltä vietiin nämä aseet. Siitä on kulunut jo monta vuotta, eikä vielä ole puhettakaan, että hän saisi aseet takaisin.

*Osmo Kokko /ps: * Arvoisa puhemies! Täällä on käytetty erittäin hyviä puheenvuoroja näistä asioista. Tietysti peruslähtökohta on ollut, että aselakia on tarkisteltu, niin kuin on jo monessa puheenvuorossa puhuttu. On ollut näitä koulusurmia ja muutamia muitakin tapauksia. Varmasti näiden taustalla on monennäköisiä asioita ja ennen kaikkea nämä mielenterveyteen liittyvät asiat. Olisi varmasti ollut aihetta jo siinä vaiheessa, ja ennen sitä, tehdä panostuksia sille puolelle, ja myös jatkossa mielenterveysasiat on otettava vakavalla mielellä huomioon, että näitä onnettomuuksia ei tapahdu.

Sitten haluan tässä ottaa näihin ampumaratoihin kantaa. Nyt kun puolustusvoimauudistus on tehty ja Puolustusvoimat on lakkauttanut ratoja ja noin pois päin, ja kuitenkin ammunnan harrastajia on erittäin laaja joukko, niin kuin on käynyt täällä ilmi, niin tähän seikkaan kannattaisi kiinnittää huomiota. Esimerkiksi meillä Pohjois-Karjalassa Rajavartiosto on nyt lakkauttamassa sillä tavalla toimintojaan, että se on näille harrastajille tekemässä stopin tälle asialle, ja näkisin, että tätä seikkaa sen pitäisi miettiä uudelleen näissä asioissa.

*Ismo Soukola /ps: * Arvoisa herra puhemies! Ministeri toi tuossa omassa puheenvuorossaan esille tämän lääkärin vaikeuden selvittää ampuma-aseluvan hakijan mielenterveyttä. Vähän samaa minä epäilen koskien tätä niin sanottua palikkatestiä, mikä poliisin tehtäviin kuuluu, että onko sillä niin iso merkitys, että sitä kannattaa vielä tässä prosessissa pitää. Edustaja Rantakangas tähän jo viittasi omassa puheenvuorossaan, ja minä olen hänen kanssaan aika lailla samaa mieltä, että se enemmänkin on poliisin resurssien tuhlaamista kuin riittävää hyötyä antavaa.

Arvoisa herra puhemies! Minä kysyn: oliko tarkoitus, että tämä asia lähetetään hallintovaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunta antaa lausunnon, vai miten tämä puhemiesneuvoston esitys meni? Tässä nimittäin edustaja Savola teki esityksen, että myös puolustusvaliokunta antaisi lausunnon, ja minä kyllä kannatan tätä esitystä lämpimästi.

*Ensimmäinen varapuhemies Pekka Ravi: **Tähän kysymykseen vastaus täältä puhemiehen korokkeelta: todella, lähtöesitys on, että hallintovaliokunta, jolle perustuslakivaliokunta antaa lausuntonsa, mutta jos hallintovaliokunta asiaa käsitellessään katsoo tarpeelliseksi pyytää lausunnon vaikkapa puolustusvaliokunnalta, niin se kyllä järjestyy minun mielestäni ihan normaalikäytäntöjen mukaisesti. Ministeri Räsänen, tuli vielä muutamia kysymyksiä - 5 minuuttia. Sitten on vielä edustaja Hongistolla sanansa sanottavana.*

*Sisäministeri Päivi Räsänen: * Arvoisa herra puhemies! Yritän vastata kysymyksiin, joita täällä on esitetty. Ensinnäkin torjun väitteen siitä, että tämä ampumaratoja koskeva ehdotettu sääntely olisi tarkoitettu jollakin tavalla rajoittamaan tai vähentämään aseharrastusta, ja muistutan siitä, että tälläkin hetkellä voimassaolevassa, vuodelta 1915 peräisin olevassa asetuksessa mahdollistetaan ampumaratojen perustaminen ensinnäkin ainoastaan yhdistyksille ja yksityisille henkilöille, ja siinä tuo perustaminen edellyttää lupaa. Siellä asetuksessa sanotaan, että se edellyttää kuvernöörin lupaa, ja tähän on sovellettu sitten niin, että ensin lääninhallitukset ja myöhemmin sitten Poliisihallitus tai poliisi olisi tuon luvan antaja. Tällä hetkellä luvan hakijan sopivuudesta ei ole säännöksiä, jotka nyt tässä uudessa laissa tulisivat. Mutta korostan kuitenkin, että nytkin tuo lupakäytäntö on olemassa, ja tällä hetkellä vielä ongelmana on se, että koska asetuksen mukaan luvan on voinut saada ainoastaan yksityinen tai yhdistys, lupia on jouduttu hakemaan itse asiassa vastoin todellista asiantilaa esimerkiksi oppilaitosten rehtorien nimiin.

Mielestäni täällä kyllä puheenvuoroissa on jonkin verran liioiteltu tätä vähäisen, ilmoituksenvaraisen, ja toisaalta luvanvaraisen ampumaratatoiminnan merkitystä. Niiden välinen ero on lopulta aika pieni. Nimittäin tuon ehdotetun lain ilmoituksenvaraisuus tarkoittaisi käytännössä vain perustamista koskevien viranomaismenettelyjen yksinkertaistamista. Sen sijaan turvallisuutta koskevat vaatimukset ja valvonta vastaisivat käytännössä aivan sitä samaa, mitä luvanvaraisiltakin radoilta edellytettäisiin.

Täällä on annettu sellainen kuva, että aseharrastajat vastustaisivat tätä esitystä, ja haluan todeta, että itse asiassa siinä työryhmässä, joka tämän koko lakiesityksen muovasi lähtökohtana se, että pyritään parantamaan aseturvallisuutta, oli mukana viranomaistahojen ja ministeriöiden lisäksi myös esimerkiksi Suomen Ampumaurheiluliitto, Reserviläisurheiluliitto, Ampumaharrastusfoorumi, Suomen ilma-aseharrastajat ry ja lisäksi pysyvinä asiantuntijoina Asealan Elinkeinonharjoittajat, Asekauppiain Liitto, Suomen Metsästäjäliitto ja myös Suomen riistakeskus. Työryhmä oli yksimielinen näissä kiistakysymyksissä, jotka täällä ovat olleet esillä. Eli tämä esitys on kyllä hyvässä yhteishengessä aseharrastajien kanssa rakennettu. Korostan vielä sitä, että tässä ei olla mitään asetyyppejä kieltämässä. Ei myöskään olla aseiden kotisäilytystä kieltämässä, se edelleen mahdollistetaan. Siihenkin, niin kuin tiedätte hyvin, on ollut keskustelussa paineita, mutta sellaiseen ei ole menty. Mielestäni tuo aseiden säilyttämistä koskevan turvallisuuden parantaminen on oikeasti tarpeen, koska meillä on aivan liian paljon niitä tilanteita, joissa joku, esimerkiksi

perheenjäsenen, on päässyt aseisiin käsiksi ilman että hänellä on asianmukaista lupaa, ja sen vuoksi on syytä sitä olla parantamassa.

Sitten vielä muutamia yksittäisiä kysymyksiä: Ihan totean, kun edustaja Kivelä täällä viittasi noihin kouluampumisten jälkeisiin keskusteluihin: minä en ollut siis silloin sisäministerinä enkä siinä vaiheessa lausunut asiasta mitään.

Sitten täällä kysyttiin tästä aseiden kuljetuksesta. Ase pitää siis kuljettaa niin, että se ei ole näkyvissä, että se on esimerkiksi tavarakontissa tai sitten autossa peiteltynä.

Sitten tämä lääkärin oikeus. Mielestäni tämä lääkärin tai muun terveydenhuoltohenkilökunnan ilmoitusoikeus tarkoittaa nimenomaan lääketieteellistä harkintaa, ei se tietenkään tarkoita mitään henkilökohtaisia sympatioita tai antipatioita vaan lääkärin lääketieteellistä harkintaa sellaisissa yksittäisissä tilanteissa, joita ei yksinkertaisesti edes voida asetustasolla tarkasti säädellä, ja mielestäni on ihan paikallaan, että niissä se harkinnanmukainen oikeus on. Sitten täällä edustaja Mustajärvi otti esiin tämän nuorten harrastajien niin sanotun tuplamaksun näissä lupamaksuissa, ja otan tämän asian selvitettäväksi. Vielä unohdin vastata siihen, kun joku edustaja kysyi, että jos asuu kahdessa osoitteessa, onko mahdollista ilman tätä turvakaappia säilyttää kolme toisessa ja kolme toisessa, niin että on itsellä kuusi asetta. Se on mahdollista, jos nämä molemmat asunnot ovat niin sanottuja pysyviä asuntoja, joissa on myös valvonta, että on kysymyksessä esimerkiksi kakkosasunto ja sitten se vakituinen asunto, mutta sen sijaan ei ole mahdollista aseita säilyttää esimerkiksi kesämökillä, joka on suurimman osan vuodesta valvomatta, ilman todellakaan tällaista valvontaa.

*Reijo Hongisto /ps: * Arvoisa herra puhemies! Edustaja Mustajärvi otti erinomaisen asian esille, nimenomaan tämän vajaavaltaisen henkilön elikkä 15-18-vuotiaan henkilön ampuma-aseen hankkimisen. Valtion maksuasetuksesta tarkastin äsken, että tilannehan menee sillä tavalla, että vajaavaltainen henkilö ei voi hankkia itselleen omistukseen ampuma-asetta vaan hänen huoltajansa, täysi-ikäinen henkilö, hankkii tämän, maksaa 78 euroa hankkimislupaa. Sen jälkeen tämä vajaavaltainen ottaa siihen rinnakkaisluvan, maksaa 29 euroa. Se on voimassa niin kauan, kunnes hän täyttää 18 vuotta ja hänelle tulee edellytykset hankkia se ampuma-ase omaan omistukseensa ja hän ottaa siihen ihan normaalin hankkimisluvan, maksaa jälleen 78 euroa. Tämän koko luparullajansin yhteenlasketut kustannukset ovat kalkyloituna 185 euroa. Edustaja Mustajärvi puuttui erinomaisen tärkeään asiaan. Monta kertaa tämä 185 euroa on jopa suurempi kuin tämän hankitun ampuma-aseen arvo. Todella toivon, että ministeri pystyy tähän puuttumaan, että ei tulisi kohtuuttomia kustannuksia tästä edestakaisin veivaamisesta.

Toinen on se, minkä edustaja Soukola otti esille, tämän niin kutsutun palikkatestin elikkä tämän testaamisen, jota joudutaan käyttämään ampuma-aseitten hankkimisissa. Olen useaan otteeseen puhunut tästä poliisilyijohtaja Paateron kanssa. Paatero on minulle kertonut, että hän laittaa poliisipäälliköille kyselyn, kuinka poliisipäälliköt näkevät, onko tämä tarpeellinen ja tärkeä asia. No, toistaiseksi tämä niin sanottu haastattelu tai palikkatesti on vielä voimassa, mutta tämä kuormittaa kohtuuttomasti poliisin jo muutenkin ylikuormitettua henkilöstöhallintoa. Toivon todella, ministeri, että voisitte vaikuttaa Poliisihallituksessa siihen, että jätettäisiin tämä tällainen kansalaisten mielestä täysin tarpeeton testaaminen pois ja näin kevennettäisiin poliisihallinnon kansliahenkilöstön kuormaa. - Kiitoksia.

*Jussi Halla-aho /ps: * Arvoisa herra puhemies! Ministeri Räsänen perusteli tiukentuvia säilytysmääräyksiä sillä, että on ollut liikaa tilanteita, joissa asiaankuulumaton henkilö on päässyt käsiksi toisen perheenjäsenen hallussaan pitämiin tai omistamiin aseisiin. No, sikäli kuin muistan, esimerkiksi tässä Hyvinkään ampumistapauksessa ongelma ei ollut niinkään siinä, ettei aseita olisi säilytetty asianmukaisesti, vaan siinä, että asiaankuulumattomalla henkilöllä oli pääsy tämän asekaapin avaimiin. Kuten omassa aiemmassa puheenvuorossani sanoin, niin ongelmahan on se, että nykyisiäkään säilytysmääräyksiä ei noudateta tai niihin suhtaudutaan leväperäisesti, eikä tätä ongelmaa voida ratkaista sillä, että määrätään entistä kirempiä säilytysmääräyksiä, koska jos nykyisiä ei noudateta, niin minkä ihmeen takia sitten entistä tiukempia määräyksiä noudatettaisiin yhtään sen enempää?

No, sitten siihen, perustuuko lääkärin harkinta aina lääketieteelliseen arvioon vai mututuntumaan. Tietenkin se teknisesti perustuu aina lääketieteelliseen arvioon, mutta ei pidä olla naiivi, lääkärin on ihminen, ja tietenkin hänen omat arvonsa ja mielipiteensä heijastuvat tapaan, jolla hän tulkitsee potilasta ja potilaan käyttäytymistä. Se, miten lääkäri suhtautuu ylipäätään aseisiin, suhtautuuko hän niihin jyrkän kielteisesti, neutraalisti vai lähtökohtaisen myönteisesti, kyllä valitettavasti hyvin todennäköisesti vaikuttaa hänen arvioihinsa. On hälyttävää, jos kaksi kolmasosaa lääkärin tekemistä ilmoituksista sijoittuu kaatopykälään nimeltä "muu peruste" eikä niihin kriteereihin, jotka on erikseen mainittu ja täsmennetty laissa, koska "muu peruste" voi olla mikä hyvänsä. Se voi olla nimenomaan se, että lääkäristä tuntuu siltä mutta hän ei itsekään löydä sille sellaista perustetta, joka erikseen mainittaisiin laissa. Tämä kyllä asettaa kansalaisen oikeusturvan koetukselle. - Kiitos.

Peter Östman /kd: * Arvoisa puhemies! Tässä on ollut ihan hyvä ja rakentava keskustelu, mutta kyllä tässä on ollut vähän liioittelun makua myöskin. Nykyään minulla ei ole aikaa harrastaa metsästystä mutta olen siis entinen metsästäjä. Olen

myöskin nuoruudessani ollut asekauppias, ihan laillinen asekauppias. Siitä näkökulmasta katsottuna, kun tiedän, miten pyhät nämä aseet ovat metsästäjille ja aseharrastajille, silloin ei puhuta mistään rahasummista. Siis ase saa maksaa mitä hyvänsä, kunhan se on paras ase. Silloin tällaisen turvakaappihankinnankaan ei pitäisi olla minkäänlaisena esteenä. Edustaja Halla-aho viittasi siihen tapaturmaan Hyvinkäällä, että sillä tekijällä oli vahingossa pääsy siihen asekaappiin. Kyllä tänä päivänä löytyy sellaistaakin tekniikkaa, että voidaan järjestää siten, että kellään ulkopuolisella ei ole mahdollisuutta päästä niihin turvakaappeihin, muun muassa laittamalla hyväksytty koodilukko siihen. **Keskustelu päättyi.** "

http://www.eduskunta.fi/faktatmp/utatmp/akxtmp/ptk_38_2014_ke_p_4.shtml